

Nr 69

Utlåtande i anledning av väckt motion om pension till förre vaktmästaren vid de svenska institutionerna i Lützen, förvaltaren Hans Svensson.

(5:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Rimmerfors m. fl.* väckt motion (II: 6) har hemställts att riksdagen måtte besluta att till förre vaktmästaren vid de svenska institutionerna i Lützen, förvaltaren Hans Svensson, utgiva en årlig pension med ett belopp som riksdagen kan finna skäligt.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Över förevarande motion har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, utlåtande avgivits av *statens personalpensionsverk*, som — med överlämnande av viss utredning rörande Svenssons arbetsuppgifter och anställningsvillkor såsom vaktmästare, sedermera förvaltare vid Svenska Lützenfondens Gustaf Adolfs-kapell och minnesplats i Lützen — anfört följande.

Av den i motionen förebragta utredningen samt i övrigt inhämtade uppgifter framgår, att svenska Lützenfondens Gustaf-Adolfs-kapell och minnesplats tillkommit och vårdats av enskilda medel samt att förutom anslag år 1931 av lotterimedel för anskaffande av vissa förmål till samlingen av Gustaf-Adolfsminnen ej utgått bidrag av statsmedel.

Statens personalpensionsverk får erinra, att riksdagen intagit en restriktiv ståndpunkt i fråga om beredande av pension åt personer, som ej innehaft statlig anställning. Pension har i regel beviljats endast i vissa fall, där vederbörandes verksamhet varit av ideell art och särskilt förtjänstfull. Då Svenssons ifrågavarande anställning icke synes ha varit av sådan karaktär, skulle ett bifall till motionen innebära ett avsteg från hittills följd praxis. Pensionsverket får i sammanhanget också erinra om riksdagens beslut i ett med det förevarande i viss mån likartat ärende angående pension åt trädgårdsförmannen vid Linnéträdgården i Uppsala R. Ekbom (rd skr. 1956: 183). Huruvida inrättandet och bevarandet av Gustaf-Adolfskapellet och övriga Gustaf-Adolfsminnen i Lützen kan anses vara en sådan angelägenhet för svenska staten, att med hänsyn därtill en för denna verksamhet anställd person bör erhålla pension av statsmedel, anser statens personalpensionsverk vara en fråga rörande vilken ämbetsverket icke har att yttra sig.

Av för utskottet tillgängliga uppgifter framgår

att Svensson — vars ifrågavarande anställning varade åren 1932—1961

— under de senaste åren genom riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet i kontant lön uppburit 625 kr. per månad, vartill kommit värdet av månatliga livsmedelsförsändelser samt bidrag till semestervistelse i Sverige vart tredje år;

att han f. n. innehar timavlönad anställning vid ett statligt företag i Sundbyberg med en timlön av omkring 6 kr. men att hans hälsotillstånd ej tillåter full arbetsinsats;

samt att han enligt ett den 6 april 1964 utfärdat läkarintyg lider av nervösa besvär, på grund varav hans arbetsförmåga anses nedsatt med minst en tredjedel.

Utskottet. I likhet med statens personalpensionsverk finner utskottet mot bakgrunden av hittillsvarande praxis förutsättningar inte vara för handen för beviljande av en s. k. honnörspension i förevarande fall. Däremot kan det enligt utskottets mening ifrågasättas om inte med hänsyn till Svenssons mångåriga anställning vid de svenska Lützen-institutionerna det kan anses som ett svenska statens intresse att Svensson beredes särskild gottgörelse av statsmedel, i form av årligt understöd eller eventuellt i form av engångsersättning. Ett ställningstagande härtill förutsätter emellertid en närmare prövning, vilken enligt utskottets mening bör ankomma på Kungl. Maj:t. Utskottet föreslår att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna denna utskottets uppfattning och hemställer,

att riksdagen må, i anledning av motionen II: 6, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 24 april 1964

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Närvarande: se under utlåtandet nr 68.

Reservation

av herr *Nelander*.